

UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 15/2003 rd

Regeringens proposition om godkännande av stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, å andra sidan, samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 4 november 2003 en proposition om godkännande av stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och f.d. Jugoslaviska republiken Makedonien, å andra sidan, samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen

(RP 101/2003 rd) till utrikesutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetschef Juhani Väänänen, utrikesminister.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner det i Luxemburg i april 2001 ingångna stabiliserings- och associeringsavtalet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, å andra sidan, gällande etablerandet av politiska och ekonomiska förbindelser mellan de avtalsslutande parterna inom de områden som hör till avtalets tillämpningsområde.

Stabiliserings- och associeringsavtalet gäller utöver frihandel den politiska dialogen mellan f.d. jugoslaviska republiken Makedonien och Europeiska unionen. Vidare innehåller avtalet

bestämmelser om utvidgat regionalt samarbete, rörlighet för arbetstagare, etableringsrätt, tillhandahållande av tjänster, betalningar och kapital samt samarbete i rättsliga och inrikes frågor.

Målet är en successiv förbättring av f.d. jugoslaviska republiken Makedoniens beredskap för en anslutning till Europeiska unionen. I ingressen till avtalet godkänner de avtalsslutande parterna f.d. jugoslaviska republiken Makedoniens ställning som potentiell kandidat för EU-medlemskap på grundval av Fördraget om Europeiska unionen under förutsättning att f.d. jugoslaviska republiken Makedonien uppfyller de krite-

rier som fastställts av Europeiska rådet i juni 1993 och genomför stabiliserings- och associeringsavtalet, i synnerhet de bestämmelser som gäller regionalt samarbete.

I propositionen ingår ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som

hör till området för lagstiftningen. Avtalet träder i kraft när samtliga parter har godkänt det i enlighet med sina nationella förfaranden. Avsikten är att lagen ska träda i kraft vid samma tidpunkt som avtalet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är nödvändig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Syftet med Europeiska unionens stabiliserings- och associeringsprocess är att stödja och bistå Albanien, Bosnien och Herzegovina, f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, Kroatien samt Serbien och Monte Negro att utveckla demokratin, rättsstaten och ekonomin. Stabiliserings- och associeringsavtalen omfattar inte enbart frihandel, utan även en politisk dialog samt bestämmelser om bland annat utökat regionalt samarbete, arbetskraftens rörlighet, företagsetablering, handel med tjänster, betalningar och kapital samt samarbete i rättsliga och inrikes frågor. F.d. jugoslaviska republiken Makedonien undertecknade ett stabiliserings- och associeringsavtal med Europeiska unionen i april 2001 och var därmed det första landet i regionen i fråga att göra så. Utskottet stödde ingåendet av detta avtal i oktober 1999 genom sitt utlåtande UtUU 12/1999 rd.

Utskottet anser det vara viktigt att det som ligger till grund för avtalet är att avtalsparterna förbinder sig att öka de politiska och ekonomiska friheterna, att respektera de mänskliga rättigheterna, inbegripet rättsstatsprincipen och rättigheterna för dem som tillhör nationella minoriteter, och att följa demokratiska principer som bygger på fria och rättvisa val och ett flerpartisystem.

Finlands handel med f.d. jugoslaviska republiken Makedonien har inte varit särskilt omfattande, exempelvis 2002 var exporten 5 miljoner euro och importen 0,7 miljoner euro. Ländernas

överenskommelse om främjande och skydd för investeringar trädde i kraft i mars 2002.

Politiskt är f.d. jugoslaviska republiken Makedonien relativt stabilt, men säkerhetssituationen i landet är fortfarande mycket ansträngd. EU:s första militära krishanteringsoperation (Concordia) avslutas den 15 december och vid ungefär samma tidpunkt inleds EU:s polisuppdrag (Proxima).

Stabiliserings- och associeringsavtalet skapar en ram för en dialog mellan EU och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, vilket gör det möjligt att utveckla nära politiska och ekonomiska förbindelser. Utskottet betonade i det ovan nämnda utlåtandet (UtUU 12/1999 rd) att f.d. jugoslaviska republiken Makedonien och de andra länderna i regionen bör uppmuntras att öka och intensifiera sitt inbördes regionala samarbete. Utskottet anser att avtalet i fortsättningen bör användas till att aktivt eftersträva mer regionalt samarbete och större regional stabilitet.

Förslag till beslut

På grundval av det ovan sagda föreslår utrikesutskottet

att riksdagen godkänner det i Luxemburg den 9 april 2001 mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater, å ena sidan, och f.d. jugoslaviska republiken Makedonien, å andra sidan, ingångna stabiliserings- och associeringsavtalet till de delar avtalet omfattas av Finlands behörighet,

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 3 december 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Liisa Jaakonsaari /sd
vordf. Mari Kiviniemi /cent
medl. Ulla Anttila /gröna
Jouni Backman /sd
Anneli Jäätteenmäki /cent
Antero Kekkonen /sd
Kimmo Kiljunen /sd
Eero Lankia /cent
Henrik Lax /sv

Suvi Lindén /saml
Petri Neittaanmäki /cent
Kalevi Olin /sd
Maija Perho /saml
Suvi-Anne Siimes /vänst
Hannu Takkula /cent
Jari Vilén /saml
Ben Zyskowicz /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Raili Lahnalampi.